

Guide till Transportförsäkringar

Varför ska den som äger varorna försäkra dem under transporten? Det är därför att transportören ofta kan frånskriva sig ansvaret, eller bara betala ett mycket begränsat belopp som ersättning. En avancerad maskin kan t.ex. ersättas med ett symboliskt kilopris. Den här guiden beskriver riskerna och hur du undviker dem.

Besök oss på www.if.se eller kontakta oss direkt på transport@if.se

Trots moderna och högteknologiska transportmedel kan din verksamhets transportrisk vara stor. Transportörerna arbetar under hård konkurrens och stor tidspress. Det ökar risken för kollisioner, olyckor, skador vid omlastning m.m. – risken att något ska hända är stor. Därtill kommer risken för stöld och brand under transporten. Det är tyvärr ingen självklarhet att ditt gods kommer fram i gott skick.

TRANSPORTÖRENS "ANSVAR"

När ett företag lämnar sitt gods till en transportör tror de flesta att eventuella skador på godset är transportörens problem. Men så är inte alltid fallet. Enligt både inhemska och internationella lagar är transportörens ansvar kraftigt begränsat.

Bestämmelserna varierar mellan olika transportmedel men huvudregeln är att transportören i många fall kan frånskriva sig ansvaret eller påta sig ett ansvar som är begränsat i kronor. Det innebär i praktiken att ditt företag riskerar att få en avancerad och dyr maskin ersatt endast till ett symboliskt kilopris.

Exempel: En maskin värd 2 miljoner kronor och som väger 100 kg blir totalskadad under en internationell landsvägstransport. Den ersätts enligt följande: $100 \text{ kg} \times 8,33 \text{ SDR} \times 9,90 = 8\,246,70$. Alltså en förlust för varuägaren på 1 991 753,30 kr. (SDR är en enhet som tagits fram av internationella valutafonden.

Den dagliga kursen hittar man på valutasideorna. Här räknat med kursen från mitten av juni 2013: SEK 9,90.

Det hela kompliceras ofta av att det är flera olika transporter inblandade i transportkedjan vilket innebär att varan kanske lastas om flera gånger och förvaras på olika lager.

VEM HAR BEHOV AV EN TRANSPORTFÖRSÄKRING?

Grundtanken är att den som riskerar att få sitt gods förstört under transporten också har behov av en transportförsäkring.

Vem som står denna risk regleras av det avtal som upprättats (köpavtalet) eller de leveranskláusuler som köpare och säljare kommit överens om enligt Incoterms 2010. De här bestämmelserna avgör om det är säljaren eller köparen som har försäkringsplikt, d.v.s. den som försäkringsmässigt råder över godset och som därmed är den som gör en förlust om godset får skador eller försvinner.

VAD ÄR GEMENSAMT HAVERI?

Det finns många anledningar till varför ett företag som transporterar sitt gods på land, till sjöss eller med flyg bör ha en transportförsäkring. En anledning som man kanske inte känner till så väl är gemensamt haveri vid sjötransport. Om ett fartyg får en maskinskada och måste bogseras eller bärgas, måste alla företag som har gods ombord bidra

till betalningen för bogseringen eller bärgningen. Företagen betalar olika andelar och uträkningen går till så att det företag som har högst värde på sitt gods i förhållande till det samlade värdet ombord ska betala den största andelen.

Om ditt företag har en transportförsäkring är det inte något problem eftersom försäkringsbolaget tar hand om allt det praktiska och dessutom betalar räkningen.

Om det inte finns någon försäkring måste ditt företag betala en depositionsavgift till rederiet innan du kan få loss ditt gods. Den här depositionsavgiften är ofta mycket högre än det belopp som företaget måste betala i slutändan när det hela är uppkärlat och det kan dröja ända upp till två, tre och fyra år! Det här problemet existerar inte om du har en transportförsäkring.

Tio goda anledningar att ha en transportförsäkring hos If

- Ekonomiskt skydd om godset skadas eller förloras under transporten.
- Transportörens bristande och/eller begränsade ansvar.
- Varuägarens ekonomiska ansvar vid gemensamt haveri.
- Varuägarens ansvar om fartyget och dess last skulle omhändertas.
- Risken att drabbas till följd av att man anlitar en okänd och/eller oprofessionell transportör.
- Möjligheten att försäkra förväntad vinst utöver godsets pris.
- Praktiska råd från oss när det har inträffat en skada.
- Snabb skadereglering.
- Eventuella regresser mot transportörer sköts av oss.
- Vårt världsomspännande nät av haveriagenter.

INTERNATIONELLA LEVERANSKLÁUSULER

Klausulerna kallas Incoterms 2010 och du ska alltid tillämpa dem för att begränsa ditt ansvar när du skickar gods över landsgränser.

Hänvisningen kan vara så kortfattad som t.ex. "CIF Boston Incoterms 2010".

Nedanstående råd gäller för huvudtransporten. Vid de flesta transporter förekommer det dessutom en för- och/eller eftertransport. Inför varje enskild sändning bör du därför veta om du har behov av en transportförsäkring för dessa delar av transportkedjan.

VARFÖR SÄLJA CIP, CIF ELLER DAP?

Ifs medarbetare har goda kunskaper om vilka leveranskláusuler som är lämpliga för svenska företag som importerar och exporterar gods.

Som exportör råder vi dig att sälja CIP, CIF eller DAP och som importör bör du köpa FCA, FOB, eller EXW. Du bör dessutom vanligtvis försäkra på fulla villkor, Institute Cargo Clauses (A).

Som säljare ska du ordna och betala för en försäkring när du säljer CIP och CIF men du har rätt att välja begränsade villkor, Institute Cargo Clauses (C).

Enligt leveransklausulerna CIP, CIF och DAP är det säljaren som ska välja transportör, ordna alla papper och teckna försäkring.

Det har följande fördelar för säljaren:

- Produktkännedomen är störst hos säljaren som därför kan välja den bästa transportlösningen.
- Bra kontakt med transportören i kombination med en stor transportvolym ökar möjligheterna att påverka fraktavtalen i en positiv riktning.
- Försäkringen kan tecknas hos ett inhemskt försäkringsbolag vilket innebär bättre kontakt mellan försäkringstagare och försäkringsgivare. Det gör det lättare att påverka priset på försäkringen och att få en snabbare skadereglering - även genom försäkringsbolagets agenter utomlands.
- När du själv har ansvaret vet du att det blir ordentligt gjort.
- Med hjälp av Ifs internationella nät av haveriagenter är även varumottagaren i utlandet garanterad en snabb och smidig skadereglering.

Du bör också försäkra godset om du säljer DAT eller DAP.

VARFÖR KÖPA FCA, FOB ELLER EXW?

Enligt leveransklausulerna FCA, FOB och EXW är det köparen som ska välja transportör, bestämma tidpunkt för transporten och även teckna försäkring.

Det har följande fördelar för köparen:

- Försäkringen kan tecknas hos ett inhemskt försäkringsbolag.
- Den personliga kontakten mellan försäkringstagaren och försäkringsgivaren ger dig större chans att påverka försäkringens pris och att avtala om specialförsäkringar. Samtidigt har man större

möjlighet att få en smidigare och snabbare skadereglering istället för att förhandla med utländska, ofta helt okända, försäkringsbolag.

- Logistiken blir bättre om köparen själv bestämmer avgångsdatum och därmed också ankomstdatum till sitt lager.
- Bra kontakt med transportören i kombination med en stor transportvolym ökar möjligheterna att påverka fraktavtalen.
- När du själv har ansvaret vet du att det blir ordentligt gjort.

Du bör även försäkra godset om du köper FAS, CFR eller CPT.

VAD TÄCKER FÖRSÄKRINGEN OCH VAD TÄCKER DEN INTE?

Ifs transportförsäkring är en allriskförsäkring som i princip täcker ”alla risker” som godset kan bli utsatt för. Det finns dock några få undantag.

Allriskförsäkringen, Transport Extra, motsvaras av de internationella villkoren Institute Cargo Clauses (A).

De viktigaste undantagen är förlust eller skada som beror på:

- Varans egen beskaffenhet, hit räknas bl.a. temperaturpåverkan.
- Bristfällig packning, märkning, dåligt emballage eller skada p.g.a. att godset inte iordningställs för transport.
- Försening – oavsett orsak.
- Krig eller krigsliknande händelser.
- Strejk eller arbetsmarknadskonflikter.

En del av de här undantagen kan helt eller delvis medförsäkras. Det är viktigt att tänka på om du exempelvis ska försäkra temperaturkänsliga varor.

Ett mer begränsat försäkringsskydd ger den så kallade katastrofförsäkringen, Transport Grund, som motsvaras internationellt av Institute Cargo Clauses (C). Den täcker bara de risker som nämns i villkoren och inget annat!

Enkelt uttryckt kan man säga att Transport Grund endast gäller när transportmedlet råkat ut för en allvarlig olycka, brand eller explosion. Gemensamt haveri täcks också.

ÅRSFÖRSÄKRINGAR OCH STRÖFÖRSÄKRINGAR

If har transportförsäkringar som täcker alla behov.

Årsavtal. Om du har många transporter är ett årsavtal den bästa lösningen eftersom du då endast behöver tänka på försäkringen en gång om året.

Ströförsäkringar. Om ditt företag bara har någon enstaka transport då och då är det bäst att kontakta oss vid varje enskilt tillfälle för att få en tillfällig försäkring som bara täcker just den transporten. Det finns även försäkringar för mässor och utställningar.

Försäkringar för gods, provkollektion och verktyg. Försäljare, hantverkare och reparatörer tecknar den här försäkringen som i första hand gäller i Sverige men kan utökas att gälla större geografiska områden. Försäkringarna gäller för följande tre situationer:

- Försäljare som transporterar varor i egna bilar.
- Designers eller försäljare som har med sig provkollektioner i egen bil.
- Hantverkare eller reparatörer som kör runt med verktyg eller instrument.

Med ”egen” bil menas antingen företagets eller anställds egen bil.

DITT FÖRETAGS FÖRSÄKRINGSBEHOV

Det är en bra idé att gå igenom nedanstående frågor tillsammans med ditt försäkringsbolag. På så vis kan du försäkra dig om att ditt företag får en bra transportförsäkring som motsvarar era önskemål och förväntningar.

- Vilka varor handlar ni med?
- Vilka leveransklausuler köper eller säljer ni på?
- Varifrån kommer godset/vart skickas det?
- Vilken transportväg är möjlig, önskvärd eller bäst?
- Har ni kyl - eller värmtransporter?
- Har ni inrikes transporter?
- Har ni interna transporter mellan egna företag eller inom det egna området?
- Transporteras varorna med egna bilar?
- Har ni reparatörer som har med sig utrustning som t.ex. verktyg eller instrument i sina bilar?
- Kör ni runt med provkollektioner?
- Har ni behov av en utställningsförsäkring som täcker transporter och uppehåll?
- Transporterar ni gods i samband med reparationer?
- Vilka transportmedel använder ni? Bil, järnväg, flyg, fartyg (i lastrum, på däck, i container, pråm osv.)?
- Hur många omlastningar sker under resans gång?
- Vilket emballage används?
- Har du funderat över att du som FOB-säljare står risken under förtransporten?
- Är du medveten om att du ska försäkra eftertransporten när du köper CIF?
- Vilket är maxvärdet per transport?
- Vilket försäkringsskydd behöver ni? Allriskförsäkring eller begränsade villkor?
- Ska krigsförsäkring och/eller strejkförsäkring ingå?
- Förväntar ni er att marknaden förändras?

VILL DU VETA MER?

Vi kan tyvärr inte beskriva allt om transportförsäkringar och Incoterms 2010 här, men gå in på www.if.se, välj Företag – Våra försäkringar – Transportförsäkring så kan du få reda på mycket mer. Vi kommer gärna med förslag på försäkringslösningar som på ett bra sätt täcker din verksamhets behov.